

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik raponkint reggel, kivéve hétfőn.

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 kor.
Vidékre: Egész évre 20 kor., fél évre 10 kor., negyedévre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztőségi telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája

Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

Politikai jegyzetek.

Vannak emberek — és vannak éppen úgy lapok is, akik és amelyek nagy mulatságot találnak abban. — hogy valami nagyot mondanak, vagy irnak. Így például kitűnő dolog azt mondani, vagy írni, hogy a főispán megy. Akár megyei, akár városi főispán, ez mindenestre jó téma, hogy egy főispán megy. Erről aztán beszélnek, vagy irnak, szóval a cél el van érve, az illető egyén, vagy az illető lap észrevétette magát. Jól számítanak az illetők. Az első kérdés az, ki mondotta, honnan tudod? Hát ettől tudom, ez mondotta. Azután oszt jön az észrevételezés.

Hát a mi városunkban is megindult a hólavina, hogy megy a főispán. De hát miért? Kinek nem tetszik? Vagy kinek vétett? Vagy van-e a városban egy olyan erős párt, amely akarja, hogy menjen?

Minderről nem tudunk semmit. Odafront meg éppen se tudják, hogy a főispán megy, mert semmi jel se mutat rá.

A monda másik része, hogy a megyei főispán, Latinovits is megy. Hát hol vesz a kormány jobb támaszt? Akármilyen kormány is. És mégis ki lát be annyira a vesékbe, hogy ezt megjósolni tudja? Pláne most, amikor a megyékben a választások előtt éppen az ilyen embereket keresik.

Akik tehát ezeket a kérdéseket feladják — legyenek oly szivesek és feljelenek is meg azokra!

Hogy vagyunk Szabadkán az Ugron-párttal? Elaludt, vagy pedig pihen jól megérdemelt babérain? Mert tisztában szeretnénk lenni, hogy hát tulajdonképpen miféle pártalakulások változtatták meg a tulsó táborban a helyzetet? A függetlenségi visszatértek volna Kossuth Ferenczhez, akit azon a „népgyűlésen“ úgy szidtak, hogy bizony bajos a visszaszidást úgy csinálni, hogy a Kossuth Ferencz zászlaját itt újra ki-

bontani lehessen nekik. Most fel van adva aztán a háromszoros lecke, mert azóta is változott egy kissé a nagy politikai helyzet!

Az obstrukció ma-holnap nemcsak az ország pénzügyi dolgaiban csinál óriási zavart, hanem zavart csinál az emberi elmékben. Afféle országos meggabalyodás fog kikerülni belőle. A pártok nem tudják istenigazából, hogy mint cselekedjenek. A Kossuth-párt kezdte, a néppárt és az Ugron-párt ellenezte, a nemzeti párt is eleinte támogatta, később a jó utra tért, azután a függetlenségi párt lefujta és az Ugron-párt felvette, most pedig a pártok is pártokra oszolnak és ki mellette, ki ellene. Nemsokára tehát az országban a politikai épelműség dolgában is be fog állani az ex-lex!

Választások lesznek. Ez kétségtelen. Csak az a kérdés, hogy hogyan és mikor. Ex-lexben, vagy pedig a rendes uton. Ugy mondják, hogy Tisza minden lépése erre irányul. Egyet azonban nem lehet megérteni. Ha csakugyan az volt a célja a tisztviselői fizetés pótlék megszavazásával, hogy a választások ezzel is támogattassanak, hogyan állott erre rá az obstruálók tábora? Vagy pedig ők is keresik a tisztviselőknél a jóindulatot? Az egyik okvetlen kell, hogy csalódott a politikai sakkhuzással. Csakhamar megtudjuk ezt is.

Az 1867-es törvénynek egy óriási fegyverháza van. Az, hogy bele kellett volna venni és Ausztriában is törvényül meghozni, hogy az osztrák államférfiaknak megtanulni és vizsgázni kellett volna a magyar közjogról. Mert a legfőbb osztrák gorombáskodás a tudatlanságból ered. Ez a tudatlanság majdnem akkora, mint a rosszindulat, a melylyel irányunkban viseltetnek. Igaz, hogy nem csoda, hogy olyan nép, a mely mindig az absolutismus alatt nyögött, nem tud beleszokni az alkotmányos levegőbe. A börtönhöz szokott

ember fulladoz a friss levegőtől. Ilyen fulladási göresökben szenvednek az osztrákok mindig, mikor az ő császári ediktumaiknak a világából átlépnek a magyar alkotmányosság ozonillatú mezéjére. Rozsdás szokások, utálatos csoposság, az elpenészedett ódon osztrák katonai büntetőperrendhez való ragaszkodás mind erre vallanak.

És az ilyen néppel kell aztán megőriznie folyton alkotmányossága sáncait a Werbőczy nemzetének!

Apponyi beszél.

Ha figyelemmel kíséri valaki a külföldi lapok vezércikkeit és párhuzamot von azok és a magyar lapok vezércikkei közt: feltűnik, hogy nálunk a politika Molochja még a vezércikkeket is elnyeli. A vezércikk azoknak a kérdéseknek a taglalása, amelyek a szellemeket eminenter foglalkoztatják. Ha tehát hónapokon át nem tárgyal a Magyarországon megjelenő hétszáz ujság minden kauziós lapja egyebet, mint politikát: ez ékesenszóló — ugyan más szempontból vajmi ritkán fedezhető fel ez az ékesenszólás bennök! — tanúsága a mi beteges egyoldalúságunknak.

Azonban ha egy jelenség magának mély medret ás, kell hogy vagy a talaj legyen puha vagy a víz sodra erős. Miért vájt magának oly mély medret a mi politizálásunk?

A magyar jussát nem hagyja, mert az önérzetes nemzetek közül való és mindig el akarják venni. A mi politizálásunk nem oly heves parlamenti viták levezető csatornája, aminő például a németeknél a flottajavaslat, a francziák-

Van szerencsénk értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy **kézműárú üzletünket** a hó végeig **teljesen feloszlatjuk** és így az összes raktáron levő ezikkeket u m **női és férfi szövetek, szatin, karton, batiszt, vászon, kanavász szőnyeg stb.** árukat **bevásárlási áron alul is eladjuk.** Tisztelettel
A teljes üzleti berendezés is eladó. **DERNER JÓZSEFNÉ és TÁRSA.**

nál a kongregációs törvény, az angol védővamos és szabad kereskedelem vitája. Azoknál akár jobbra, akár balra dől a kérdés, belenyugodhatnak mindenk, mert az ország javát munkálja minden irány, csak mind máskép.

Nálunk nem részletkérdésekről van. Nem arról pl. hogy egy vagy tíz milliót áldozunk a székely vasutakra, nem arról, milyen irányban építsük a Duna-Tisza csatornát, vagy hogyan kell lefektetni az egységes középiskola alapjait. Hanem arról, hogy államiságunkat, nemzeti létünket megvédjük, ne-hogy annak gyásztemetője legyen Chlopy és a delegáció Szolimánjai, Beck és Pitreich.

Enemzetcsata, amelyben ugyan csak annyi vér folyt, amennyit az áprilisi budapesti utcai tüntetésen a rendőrök ontottak. De manapság a nemzetek sorsa többnyire diplomáciai jegyzékváltásokban, nemzetközi szerződésekben miniszteri bürókban és parlamenti diskussziókon dől el.

Azt hiszitek, eldőlt a harc 1867-ben? Ha azt hiszitek, tévesen hiszitek. A görög hősnek számtalanszor kellett a hydra fejét levágnia, mert mindig új nőtt a helyébe. Mi is gravaminális országgyűléseinken számtalanszor vágtuk le a bennünket elnyeléssel fenyegető Gesamtmonarchia kultuszát, míg aztán Deák belátta, hogy nem elég ha mink törvénybe iktatjuk jogainkat, hanem az ő törvényeikbe is bele kell iktattatni, velök aláíratni. Igaz, hogy a mi kurucnótánk megmondja: „Hogyha ad is hitlevelet mint a kerek köpenyeged s pecsétet üt olyat rája, mint holdnak karimája: nincsen abban semmi virtus. Verje meg a Jézus Kriszus.” -- Ezért kellene a törvények őrei, a nemzetnek közjogi köztudata és öntudata, amely egyes kiváló férfiakban szólal meg.

Megszólalt tegnap is. Apponyi beszélt. Épen mert annyira átengedjük magunkat a politikafalásnak, szemértékünk javul és halásunk élesedik, a parlamenti beszédek értékének a megbíralásához. És megint épen ezért tudjuk biztossággal konstatálni, hogy e beszéd az ugynevezett nagy beszédek, a beszéd-események közül való. Nemesak fülünknek gyönyörűség az ő szép baritonja, nemcsak szemünknek tetszik a ő, a

többi emberek közül egy fejfel kimagasló szónoki alakja, nemcsak esztétikai izlésünket elégíti ki az ő retorikailag perfekt szónoklata, lelkünket a szónoklatában foglalt közjogpolitikai fejtegetés. Beszédének mindennél nagyobb a jelentősége.

Apponyi azon csekély számú parlamentairjeink közül való, akiket a külföld ismer, sőt azok között is a legismertebb, a legtekintélyesebb!

Nincs meg benne Gambetta ríposzt készsége. Disraeli szarkasmusa, nincs Szilágyi Dezső hajszálfinom distinkciója, Tisza Kálmán kiméletlensége. De megvan a Pittek nyugalma, higgadtsága Kölcsey idealizmusa és a nyílt fő egyenes logikája.

Ha Apponyi nagy beszédet mond, arról a „The Times” is megemlékszik bővebb ismertetésben és azt a világ minden zugában tudomásul veszik. És tudják, hogy amit Apponyi szóvá tesz, az megszívlelendő dolog. Külföldön Apponyit tekintik a magyar nemzeti gondolatok szószólójának.

Ha Tisza István válaszol Körber, Pitreich alkotmányunk ellen intézett támadására, azt officiális beszédnek tekintik és nagyobb súlyt nem tulajdonítanak neki.

Ezuttal meg Tisza nem is Pitreichnek felelt, csak a Pitreich beszéde miatt felszólalóknak. Körbernek két ízben erélyesen megtelelt. És most, midőn Pitreich merészebben, szemérmetlenebbül támad Körbernél és nyiltabban izgat azon állam alkotmánya ellen, amelynek szintén fizetett minisztere, holott Körber csak idegen, ha nem is előkelő: most Tisza meghátrál. A cserbenhagyott nemzeti tekintélyt és önértetet vehette-e már most méltóbb férfiú pajzsára, mint Apponyi? És megfelelt volna e bárki más Magyarországon hasonló bölcs nyugalommal és ezzel párosított szilárd energiával mintő?

Igaz, Pitreich kissé meghátrált azon recensusra, amelynek eredményeképp a biztatóan meginduló parlamenti konszolidációnak csaknem befellegzett. De meghátrálása, az osztrák delegációban tegnap elhangzott visszaszívása csak még jobban élére állítja a dolgot, megmutatván, hogy intő szó és komoly megfontolás után mily kevés a visszaszívni valója. Ekkor is csak

adminisztratív önállóságról akar tudni!

És mi nem értjük, hogy ahhoz a mentséghez Tisza is kontráz, hogy Pitreich barátunk csak katonai szempontból szolt a kérdésekhez. Pro primo: hát szabad a katonai szempontnak ilyennek lennie? Pro secundo: Pitreich nemcsak katona, sőt nem is szabad addig katonának lennie, amig miniszter, habár közös. Mint miniszternek pedig ismernie illik, ha pedig ismeri, tisztelnie kötelessége a törvényt.

De az Apponyi, a Pitreich, a Tisza beszéde mind csak szó, szó, szó.

Apponyi maga mondja: „Tényeket lássunk.” Ez az az önértetes hang, amely az ő nemes higgadtságával párosulva minden parlamenti férfiú előtt ideálként kell, hogy lebegjen.

Dr. Schober Béla.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól —

Budapest, 1904. január 16.

Háromnegyed tizenegy órakor nyitotta meg Perczel Dezső elnök az ülést. Előterjesztette az irományokat s bejelenti, hogy Khuen-Héderváry Károly, Baross Károly és Wolfner Tivadar ügyében az állandó összeférhetlenségi bizottság január 30-án ül egybe. Felolvastatja az interpellációt és indítványkönyvet és azt javasolja, hogy az interpellációkra negyed 3 órakor térjen át a Ház. (Helyeslés.)

Következik napirend szerint a különféle bizottságokban megüresedett tagsági helyek és egy jegyzői állás betöltése felett a név szerinti szavazás.

Boncz Miklós: Személyes kérdésben szólalt fel. Rakovszky tegnap azt kiáltotta közbe, hogy Boncz Miklós huszezer forintot kapott a lapjáért. Kijelenti, hogy egész politikai pályáján soha egy krajczárt sem kapott, de nem is fogadott volna el.

A Ház ezután áttért a napirendre. Hellebronth Géza szólalt fel. Pitreich beszédével s a miniszterelnök válaszával foglalkozik. Súlyosabb sérelmet osztrák részről az utolsó évtizedben nem követtek még el a magyar alkotmány, a magyar államiság ellen, mint ezzel a beszéddel s Derschatta delegátus határozati javaslatával.

Ilyen körülmények közt terjesztik a Ház elé az ujonczmegajánlási javaslatot. Két nagy világhódító eszme van: a vallás és nemzet. A hadsereg szervezetében első s legfőbb követelmény, hogy ápolják benne a magyar nemzet hagyományaihoz való ragaszkodást. Emellett uralkodjék benne a humanizmus, az emberiség s a hit. Nézzük a mi hadseregünket s egyik föltételt sem látjuk ott. Így csak természetes, hogy gyűlöletes nekik a szolgálat.

Okolicsányi László foglalkozik a hadügyminiszter beszédével. Kár volt a hadügyminiszternek a hadsereg hagyományairól

szólani, mert újra megmutatta, hogy milyenek azok a hagyományok.

Ezután az elnök kihirdeti a jegyzőválasztás eredményét. Jegyzővé: Daróczy Aladár választatott.

A Ház áttér az interpellációkra. Lendl Adolf a hevesmegyei állapotok iránt interpellált. Szederkényi a tapolczai választás ügyében.

Tisza István érdemleges választ nem ad. Annyit kijelent, hogy a tisztviselők függetlenségét minden tekintetben, a választásoknál is respektálni kell. Szóvá tétetett a gyülekezési jog. Ma kiadott rendeletében a szocialisták gyülekezéseit teljes szabadelvűséggel kezeli.

Lengyel Zoltán a nagykarolyi választás ügyében interpellál. Tisza szigorú vizsgálatot ígér.

Ezzel az ülés véget ért.

Tanügyünk fogyatékei.

(A kulturtanácsnok úr figyelmébe.)

Sajátságos jogállam vagyunk mi. Mig a véderő törvény, az igazságszolgáltatásra vonatkozó törvények paragrafusait holt meveséggel betartják és foganatosítják; addig p. u. a népoktatási törvény akár hány rendelkezése csak holt szakasz, melyet semmibe sem vesznek. Különösen azon rendelkezései a népoktatási törvénynek, melyek pénzáldozattal függnék össze, nem hajtatnak végre s illetve nem léptetnek életbe azzal az egyszerű indokolással — nincs pénz. Ágyura, szuronyra bezzeg van bőven pénz. Az öldöklő szerszámokra való milliókat kiteremtik akár a föld alól is. Ezekért adó fejében elveszik a szegény ember feje alól a legutolsó vánkusát; de a népnevelésre, arra nincs, a népnevelés ötödik kerék a kocsiiban, arra csak a morzsálék jut.

Az 1868. évi 38. t.-cz. 31. §-a világosan kimondja, hogy a szegény gyermekek tankönyveket ingyen kapnak a községtől és ime — az ország állítólagos harmadik városa újabb időben az elemi iskolás gyermekektől megvonja a könyvségélyt s egyes osztályokban akárhány végképen szegény tanulónak még olvasókönyve sincs.

Évtizedeken keresztül évről-évre adott a város a szegény gyermekeknek 4—600 kor. értékben tankönyveket, de a múlt és a folyó évben még olyan gyermek sem kap könyvet, kinek apja a szegényházban sinylődik.

Ez nem járja, ez visszafejlődés. Vagy talán nincs az erre való összeg felvéve a költségvetésbe? Hát ez kinek a mulasztása? Mert hogy ez mulasztás, még pedig súlyos mulasztás, azt talán nem kell bizonyítani.

Annál súlyosabb beszámítás alá esik a szegény gyermekek könyvségélyügyének elhanyagolása, mert a tantestület és az iskolaszék olyan feltétel alatt vezette be elemi iskoláinkba a Lampel-czég kiadmányait, hogy mondott czég a szegény gyermekeket tankönyvekkel el fogja látni ingyen.

Meg is tette ezt az illető czég. A 90-es években kaptak a szegény gyermekek tankönyveket nevezett czég jóvoltából, de utóbbi

években egyszerre beszüntette a czég a szegény gyermekek részére a könyvszállítást, noha még mindig annak a kiadmányai vannak használatban.

Miért van ez? Talán megváltotta magát a czég valamiképen? Talán felmentette őt valaki kötelezettsége alul? Hogyan, mi jögon és milyen ellenértékben?

Mindezekre méltán várhat választ mindenki aki a szegény gyermekek sorsát szíven viseli.

Mert százával vannak nálunk végképen szegények, akik nem képesek tankönyveket beszerezni s így ezek hiányában száz meg száz tanuló előmenetele szenved rövidséget.

Sajátságos tünet, hogy amióta kulturosz-tályunk van, egy tapodtat sem mentünk előre, sőt egyes dolgokban visszafejlődünk. Nem okozzuk a kulturtanácsnokot, mert hisz ujoncz és talán várakozó álláspontra helyezkedik; de annyit mondhatunk, hogy a kulturosz-tályt szervezni kellene, még pedig a felügyelő igazgatóság beszüntetésével. A kulturosz-tály részére tervezet volna kidolgozandó s ebben a szegény tanulók segélyezési ügye is szabályozandó volna.

HIREK.

— **Varga István halálához.** Varga István szabadkai rom. kath. hitoktatónak halála egész Szabadkán mély részvétet keltett. A társadalom gyászolja benne a jó papot, a buzgó népnevelőt s az igaz hazafit. Ennek a gyásznak több oldalról jövő fájdalmas jelével találkoztunk ma. A hitoktatói kar előtt többben fejezték ki részvétüket a korán elhunyt pályatárs halála fölött. Schmausz Endre főispán személyesen condoleált az ügyvezető hitoktatónál. A Széchényi téri iskolán kitézték a gyászlobogót, s a tanuló ifjuság a tanítói kar vezetése alatt ma gyász misére vonult föl a sz. Teréz egyházba, hol a gyászszertartást Lukácsy István, az elhunyt jó barátja végezte. Gyászlobogót tűztek ki a szabadkai „Gazdakör,” a „Kath. Kör,” amely egyesületeknek tevékeny tagja volt s a m. kir. állami gyermekmenhely, hol három éven keresztül lelkeszkedett. Ez utóbbi házi kápolnájában dr. Friesz József igazgató főorvos intézkedése folytán hétfőn reggel gyászmise fog tartatni az elhunytért.

— **Polgármesterválasztás Zomborban.** Nemsokára érdekes választás lesz Zomborban, a város törvényhatósága polgármestert fog választani. Minden valószínűség szerint a jelenlegi polgármester Hauke Imre fog győztesként kikerülni a választásokból, aki mellett a zombori ó-szabadelvűek foglalnak állást s érdekében az obtyinárok között iveket köröznek. Valószínűleg dr. Decker Pál jelenlegi h. polgármester is jelöltetni fog, aki a kormányhatóság jelöltje, de Hauke ellenében kevés reménye lehet. A tisztújítás még egy nevezetes állást is fog betölteni, a városi tisztifőügyészi állást, amelyre hárman pályáznak értesülésünk szerint. A jelenlegi főügyész Pocskaý Sándor, továbbá Brják József zombori ügyvéd és végül Dimitrijevic Brankó ügyvéd, aki ellen azon nem éppen hazafias viselkedése miatt

nagy az ellenszenv s aki ennek folytán komoly jelöltnek nem tekinthető. Minden valószínűség szerint Pocskaý Sándor nyeri el újra a főügyészi állást.

— **Egyleti közgyűlés.** A helybeli Szt. Vincze jótékonyági egyesület folyó hó 20-án szerdán tartja évi rendes közgyűlését Jandek Mátyás városi adófőpénztáros elnöklete alatt.

— **Népszerű előadás.** A Szabadkai Kath. Legényegyesületben holnap vasárnap este 8 órakor Kálmán Károly polgári iskolai tanár népszerű előadást fog tartani az elektrotechnológiáról, melyre az egyesület ezuton is tisztelettel meghívja az érdeklődő közönséget. Az estély műsorának további pontjai: Kuhlan 3. szonátája, zongorán négy kézre Kersch Mihály és Mamuzsich Mihály; A ledölt diófához, szavalja Futó Tamás; Miként olvas a néma levelet? előadja Boji Lajos; A műkedvelő fotográfus, monológ, előadja Krix Lajos; Induló Lösschhorn op. 51. n. 12., zongorán négy kézre Kersch Mihály és Mamuzsich Mihály. Belépő díj nincs; önkéntes adakozások köszönettel fogadtatnak.

— **Az adóösszeírók napidíja.** Városunk adóügyi tanácsnoka felkérte a tanácsot, hogy az adóösszeírás ellenőrzéséhez a szervezési szabályrendelet értelmében törvényhatósági bizottsági tagokat osszon be, mert eddig egyetlen egy sem jelentkezett, holott más esztendőben mindig voltak fölös számmal vállalkozók. A hirtelen változásnak oka abban rejlik, hogy dr. Vojnics H. József és társai indítványára a törvényhatósági bizottság tagjai lemondtak a kiküldetések alkalmával eddig élvezett napidijokról és így eléggé érthető, hogy a terhes és időrabló munkára éppen nem akad vállalkozó. A tanács ma ezen kényes dologban úgy határozott, hogy körlevélileg hívja fel az összes tagokat, hogy hajlandók-e a közgyűlési határozat folytán napidij nélküli ellenőrzési munkálatokra vállalkozni. — Bizony, ha tekintetbe vesszük, hogy a külterületeken egész napokat igénybevevő ellenőrzés közben az adóösszeíróbizottságot nem fogják olyan szívesen megvendégelni, mint teszem azt, a loávatóbizottságot, vagy a tiszta választások előtt a képviselő-választókat, aligha fog akadni bizottsági tag, aki jétkező- és hálókocsit készíttessen a közczél érdekében. Hisszük azonban, hogy a fenakadás értelmi szerzője: dr. Vojnics H. József fog módot találni arra is, hogy az eddiginél kevesebb költséggel a bizottsági tagok ne csak a napidijokról mondjanak le, de az eddig készséggel teljesített munkát ezután is elvégezzék.

— **A községi jegyzői egylet tiszteletbeli tagjai.** A vármegye községi jegyzői egyesület a következő urakat tiszteletbeli tagokul választotta meg: Gromon Dezső államtitkár, báró Vojnits István, az országos szabadelvű párt alelnöke, országgyűlési képviselő, Latinovits Pál főispán, Schmausz Endre főispán, Zákó Milán főispán, Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán, Hauke Imre polgármester, Schlagger Gyula, dr. Molnár Károly, Piukovits József országgyűlési képviselő, Vojnits István főjegyző, Eimann Károly községi jegyző, Kesmarky Béla ny. főszámvevő, Mihályi János ny. árvaszéki elnök, dr. Mikosevits Kanut főügyész, Millasevits Antal ny.

Lengyel Manó

bank és bizományi üzlete

Szabadkán

I. kör EÖTVÖS-UTC A 117. sz.

az Arany dinnyéhezczimzet házban.

Ajánl

törlesztéses jelzálogkölcsönöket

10 évtől 60 évig terjedő visszafizetéssel 3 $\frac{1}{2}$ és 4 $\frac{0}{10}$ kamattal, városi bérházakra és földbirtokokra leendő betáblázás mellett.

jegyző Baja, dr. Pavlovits Simon kir. tanácsos, főorvos, Pribil Ernő ny. főügyész, Popovits Sebő főlevéltáros, Szalay Károly ny. főszámvevő, Városy László főszámvevő, Zsupanszky Lyubó jegyző.

— **Tanítók ötödéves korpótléka.** A vallás és közoktatásügyi minister folyosította azon összeget, amely a helyben működő azon tanítók és tanítónők járandósága, a kik most kezdik kapni a második ötödéves korpótléket.

— **Hazardjáték a korcsmákban.** Ha már az előkelőbb helyeken a kaszinókban és a kávéházakban nem lehet eléggé gátat vetni a káros kártyaszüvedély terjedésének, legalább a szegényebb néposztály keresményének megóvására a korcsmákban is divó hazardjátékosok ellenőrzése kell hogy egyik legfőbb gondját képezze a közrend őreinek. Számos ilyen kurta korcsma van városunk területén de a legtöbbször csak éjjel áldoznak szenvedélyüknek a törzsvendégek. Ma délelőtt egyik ilyen korcsmahelyiségben a rendőrség lefoglalt egy makaó bankot, a melyben 125 korona volt.

— **Különös lelet.** A zombori vasút állomás derék portása furcsa meglepetésben részesült kedden a vonatok elmenetele után. Amint ugyanis déli szolgálatát befejezve szobájába lépett, asztalán egy kendőbe burkolt különös alakú tárgyat pillantott meg. Kíváncsian nyult utána és lassan lefejtette a kendőt s ekkor a legnagyobb meglepetéssel látta, hogy a váratlan ajándék nem más, mint egy ügyesen elkészített pénzcserináló gép, amely hamis 5 koronások gyártására van berendezve. Elképzelhető, hogy nem a legkellemesebb fölfedezés volt ez, és a jó ember sietett is a leletet nyomban bejelenteni főnökének. Az állomásfőnök jegyzőkönyvet vett fel, majd csatolva az „értékes“ tárgyat hozzá, átadta a rendőrségnek, ahol megindították a nyomozást a masina tulajdonosa után. Valószínűleg valami délbácskai pénztechnikus rejtette oda a gépet, hogy vonatinduláskor ismét magával vihesse.

— **Hirtelen halál.** Kozma Ágostonné földműves neje Palicsón a lakásán, f. hó 14-én, délután 5 órakor rosszul lett és néhány órai szenvedés után elhunyt. Holttestét behozták a bajai temető hullaházába, ahol a ma délelőtt megejtett rendőri boncolás alkalmával a halál okául szívszélhűdés lett megállapítva.

— **Lopás a tanyán.** Halbrohr Adolf békovai tanyájáról ismeretlen tettes egy új lószerszámot lopott el.

— **Gerenda tűz.** Ma délelőtt 11 óra tájban a zombori uti Kunetz testvérek tulajdonát képező ház gerendázata kigyulladt, azonban a gyorsan kivonult tűzoltók csakhamar elfojtották a tüzet, úgy hogy csupán egy gerenda égett el.

— **Tombola.** Holnap vasárnap este Spitzer Ignác Batthyányi-utczai vendéglőjében tombola estély lesz. A szép és értékes nyeremény tárgyak a vendéglőhelyiségben egész nap láthatók.

— **Anyakönyvi hírek.** Meghaltak: Kozma Ágostonné Szerezla Teréz 50 év, Szkenderovits Antal 16 év, Varga Marcell 12 hó, Márton Gizella 5 hó, Magyar Gerő 14 hó, Péricsics Bódog 82 év. Született: 9, 3 fiu, 6 leány. Eljegyzés: Domonkos János Magyar Etelkát, Hannauer Dezső Tóth Juliát, Vincze Antal Szabó Rózát, Dörchler János Fekete Karolint, Devics Énok Kuluncsics Lujzát, Budánovics János László Juliát, Kuluncsics Lázár Mamuzsics Luczát, Vigh

Antal Káposzta Rózát. Házasság: Szabó Mátyás Dusnoki Rózával, Milánkovics István Bacslia Erzsébettel, Kovacsics Péter Gyukics Máriával, Klein Sándor Horváth Ilonával.

A szabadkai gazdák bálja.

Már délelőtt járt hire, hogy a Gazdák összes báli jegyei elfogytak. Ugy is volt, mert már esti 8 órakor zsufolásig telt meg a Pest szálló nagyterme, ahol ilyenkor még a demokrata elem van képviselve, mert az uri osztály a színház után szokott csak eljönni. Hát csakugyan nemcsak név szerint, de valóban a gazdák bálja ez, ahol vegyesen a jómódu bunyevác és magyar gazdák fiai lányai bájosan szép tradíciózus viseletükben és drága selymes ruháikkal lekötik a nézők figyelmét. Csupa szín és jóízűség ez a ruházódás.

Felváltva játszik a Bodrics cigánybandája meg a Miklós fülbemászó tamburabandája. Ennek a szaván fogóznak össze a „Selyemczicza“ tánczra, amely egy lépésre megy, másképp összetévesztené az ember a Kólóval, amelynél sokkal distingváltabb. A lányok és menyecskék „igrács“-ukkal összefogva, óriási körben tánczolnak a dallamos zenére. Ezt csakhamar felváltja az „Oláh kóló“, amely gyorsabb ennél és amelynél a bálteremben hirtelen 3, sőt 5-ös tánczesoport is képződik.

Kilencz óra tájban már a melléktermek is megteltek úgy, hogy sűrűbben látogatott bálja alig lesz az idénynek. Százával voltak a tánczosok és tánczosnők, — úgy, hogy a színház utáni közönségnek a mazurkákra és bostonra nem igen jutott hely. A sikerült estélyen ott láttuk a nép gyermekei között városunk színe javát. Ott láttuk városunk főispánját Schmausz Endrét, Dr. Biró Károly polgármestert, Vojnits Sándor orsz. képviselőt, Varga Gusztáv, Varga Károlyt, Dr. Lipozencsics Lázárt, Regényi Lajost, Dr. Janiga Jánost, Dr. Vojnits Gyulát és számos másokat kiket hamarosan nem sikerült feljegyeznünk. A bálra egyébiránt lapunk közelebbi számában még visszatérünk.

OLCSÓ

Siller bor.

SPITZER IGNÁCZ

Batthyány-utczai vendéglőjében a mai naptól kezdve házhoz hordásra kitűnő siller bor literenként

20. kr.-ért kapható.

SZINÉSZET.

Gerlaci és egy szegedi lap. A szegedi lapok egyikét a Szeged és Vidékét bántja az a kedvező kritika, amelyet a jeles szubrettről közöltünk. Nem vonhatunk vissza ebből a kritikából semmit, csak egy sajtóhibát javítunk ki annál a szónál, hogy „elbóditja“ holott azt irtuk meg hódítja.

És ezt irtuk: „Hangja helyett kárpótol játékanak összhangja.“ A „játékanak“ szó a szedőszekrényben maradt. A malicziósus ur jobban tenné, ha ebben a hideg időben a légfűtésről írta ódákat vagy iránydrámákat. De mi tudjuk merről fu a szél.

Egy szegény ifju története. Mihályfy Károly, a Nemzeti színház tagja tegnap másodsor lépett föl színpadunkon Feuillet Octáv három felvonásos színművében, a mely még a romantícizmus epilogusának korából való. Azt mondják addig, míg szerelmes emberek lesznek e világon, a romantícizmusnak mindig lesz létjogosultsága. Ezt mi is valljuk, de a romantícizmust ez esetben nem tekintjük irodalmi iránynak, hanem költői lendületnek. Feuillet e története pedig nemcsak hogy ebben az irányban van írva, de annak az iránynak az imádata, az abban való elmerülés látszik. Kitűnő olvasmány, középiskolai növendékeknek, mert jellemképző ereje lehet rájuk. De nem nekünk való olvasmány és különösen nem színpadra való história. Talán-talán még ezt is megbocsátanók, ha volna benne egy-két jó szerep, egy-egy érdekes alak, vagy az események gyors és logikus menete. De mindebből semmit sem kapunk.

Az előadás olyan volt, mint a darab: gyenge, azaz, hogy még olyanabb. Csodálatos! A Rómeo és Juliát aránylag meglepő együttesben adják és az Egy szegény ifju történetét vontatottan, kapkodva, késésekkel. Meglátszott, hogy két próba után ment a darab. Baróthi itt is, ott is akadozott, Olasz Klári is küzdött a szerep valószínűtlenségével, Simon Mariska komikus szóficzamodása és keleti kiejtése bosszantott. Többen elkésve érkeztek. Mindehhez járulnak az olyan viszásságok, mint pl. Csizsér Sárka szerencsétlen zöld toiletteje; a világítási effektusok anomáliái.

Az előadás ilyen hangulatában egyes szereplők aránylag jó játékában is észre vesszük a hiányokat. Előtérbe domborodott pl. Csizsér Kálmánnak az a hibája, hogy szerepeit, minden mondatát, minden szavát meg akarja játszani. Mindent aláhuz hangsúlyával, mindent pointíroz.

Mindenesetre Mihályfy előnyösen emelkedett ki színpadi környezetéből, azonban a magát lejárt romantikus szerepet jól tagolt, értelmes beszéde, sem tudta valószínűsíteni. Nem láttunk jobb alakítást Maxime szerepében, de nagyon el tudunk képzelni. Tegnap esti gyanúkat a mai megerősítette: Mihályfy sokhelyt azért szaval, hogy gyönyörködjék a saját hangjában.

Kovács Ilonka ezuttal másodsor tűnt föl epizód szerepben előnyösen. Fehér Gyula, az öreg Laroque szerepében két rövid jelenetében remekelt. Pedig mi nem dobálózunk ezzel a kifejezéssel. A hatást elősegítette ügyes maszkija.

s. b.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Büntető főtárgyalások.

A szabadkai törvényszék büntető tanácsa által a jövő hétre főtárgyalásra kitűzött ügyek a következők: Január hó 18-án. Lévay Zoltán: rágalmozás, dr. Mamuzsics Bódog: rágalmozás, Steigervald Mátyás s. t.: hatóság elleni erőszak, Miatovics András s. társai: súlyos testi sértés. Január hó 20-án. Ty-

oszi István : hatóság elleni erőszak, Laszári Sándor : rágalmasz, Zsupka István : súlyos testi sértés, Január hó 22-én. Szabó Mátyás és társai : súlyos testi sértés, Solti Tamás és társa : erőszakos nemi közöletés, Kovács (büek) Antal : lopás.

A drága szőlő.

Fekete József jankováczi lakos állott ma a kir. törvényszék büntető tanácsa előtt azzal vádolva, hogy mult évi szeptember hó 6-án Félix Jakab bécsi kereskedőt, a ki azon a vidéken szőlővásárlás céljából tartózkodott, életveszélyes fenyegetéssel akarta rákényszeríteni, hogy zöld szőlőjét vegye meg, kilónként 10 krjával, mi által a vád értelmében zsarolást követett el. A mai tárgyaláson a vád nem nyert beigazolást, mert panaszos, miután megnézte és leszedette a szőlőt, akkor jelentette ki, hogy az éretlen és 2 krajczárt leart alkudni az árából. A kir. törvényszék ezek alapján vádlottat felmentette.

A szék, mint fegyver.

Trenka Márton, Odry Simon, Schön Tamás és Veréb József mult év szeptember 27-én együtt mulattak Harton József bajmoki korcsmájában. Veréb, a kinek a bor hamarosan megártott, minduntalan belekötött társaiba, szitkozódott és átkozta őket. Odryt a dolog dühbe hozta, egy széket ragadott és azzal a házsártos czimborát fejbevágta. Veréb az ütés következtében 20 napig ágyban fekvő beteg volt és mindhárom társa ellen fenytő feljelentést tett.

A mai tárgyaláson Trenka és Schön ártatlansága teljes beigazolást nyervén, továbbá az is, hogy Odryt Veréb viselkedése kényszerítette a tettegességre, a vád képviselője mindhárom vádlottra nézve elejtette a vádat, minek következtében a kir. törvényszék őket felmentette.

Mikor a kisszállási Bauer először próbálta a diszkoszvetést, nem gondolta, hogy ő belőle még világbajnok lesz. az aradi Főthi pedig, hogy ő világrekordot fog felállítani a diszkoszvetésből. A budapesti Kauser megnyerte Anglia rúdugró bajnokságát, Mannó és Halmay pedig a világ legjobb versenyzőinek az angoloknak méltó ellenfelei. Mérő, Nagy e két jeles fővárosi atléta pedig egész sor külföldi bajnokságot hozott haza. A magyar sport ezen kimagasló alakjai olyan eredményeket produkáltak, hogy a f. évben Szt. Luisban megtartandó Olympiai versenyeken is első rangú esélyekkel vehetnek részt. Városunk is számos kiváló atlétát adott az országnak. Sztantics György Berlin, Bécs, Prága, stöbbiben a világ legjobb gyaloglóit győzte le, Kozla András pedig jelenleg legjobb súlydobója hazánknak, Schönfelder Károly által a magas ugrásból elért eredmény legjobb az 1903. évben magyar versenyzők által elért eredmények között, Novák József pedig hazánk egyik legjobb biciklistája.

Nagy hátrányára van a magyar sport élet fejlődésének a foot-ball játék, a mely igen sok jó erőt von el a sport nemesebb ágaitól. Ha végig nézünk egy foot-ball matschot, — hol a legtöbb footballista az ellen csapat minden játékosát olyan ellenfelének nézi, a kit kötelessége felrugni — el megy tőle a kedvtünk. Mennyivel szebb, férfiasabb a hajító (füles) labda játék. A foot-ball sportot csak olyanoknak kellene üzni, kiknek máshoz egyáltalán nincs képességük, akkor is a footballisták száma százszorososan mulja fölül a sport összes többi ágaival foglalkozók számát.

Nincsen szebb gépezet egy izmos ember testénél. Minden ember a ki sporttal foglalkozik, erősebb, bátrabb és ügyesebb mint az olyan, a kinek legfeljebb a ruha állása ad gondot. De hisz a ruha se állhat úgy vézna, beesett mellü emberen, mint domboru mellü, széles válu atlétán.

A magyar sport életben jelentékeny részt vesznek a nők. Pár évvel ezelőtt, ha egy nő üzött valami sportot, vagy plane nyilvános versenyen vett részt, félvilági hölgynek nézték. Ma pedig a versenyeken a legérdekesebb versenyszámok a hölgyek versenyei. Városunkban Satorné urnó indított egy női sport egyeslet alakítása iránt akciózt. Adja Isten, hogy siker koronázza szép tervét.

Hogy miért kevés a magyar atléta? Mert nálunk a sport ugyszólván az intelligencia kiváltsága. A munkásoknak nálunk nincsenek atletikai egyesületei, mint a külföldön. Látam olyan mesterembert, a ki legyőzné a világ legjobb súlyemelő bajnokát és olyat, a ki életében ugró mérczét sosem látott, még is ugródeszka nélkül 170 czmétert ugrott. A magyar sport vezető férfiai szép missziót teljesítenének, ha meghonosítanák a munkás sport egyesületeket. Akkor méltán remélhetnők, hogy a magyar versenyzők — tekintve az eddigi rohamos haladást — nem csak a világ legjobb versenyzőivel állanak egy sorban, hanem azoknak élén.

Sz. L.

LEGUJABB.

Ottó főherceg és a király.

A bécsi félhivatalos lapok közlik, hogy Ottó főherceg meghült és egy hétig őriznie kellett a szobát. Ezzel

szemben felmerült az a verzió, hogy Ottó főherceg és a király között utóbbi időben annyira feszült a viszony, hogy a főherceg nem akar a legközelebbi napokban tartandó udvari bálon megjelenni.

Az angol király betegsége.

Edvard angol király bronchitisben megbetegedett. Betegségét a Budapestre érkezett sürgöny súlyosnak mondja, s ez annál aggályosabb, mert az angol király egészségi állapotáról egyre sürűbben érkeznek riasztó hírek.

Oszták delegáció.

Az oszták delegáció költségvetési bizottsága legnap elfogadta a hadügyi rendes szükségletekre vonatkozó javaslatot s ma Bacquehem Olivér előadása mellett a külügyminiszterium költségvetését és megszavazta a póthitelt.

Ugronék és a szoczialisták barátkozása.

Pék János támogatására, aki Tapolczán Ugron párti programmal lépett föl képviselőjelöltnek, tegnap Békeffy szoczialista vezér, ma Lovász Márton és Eitner Zsigmond képviselők utoztak a kerületbe.

A rákbetegség gyógyítható.

Budapestről jelentik, hogy egy new-yorki orvostanárnak három esetben sikerült előrehaladott stádiumban lévő rákbetegséget teljesen kigyógyítani.

A váczi postarablók.

A budapesti és a környékbeli rendőrség mindedig sikertelenül nyomozza a váczi postarablókat. A postaigazgatóság ma 1000 korona jutalmat tűzött ki a postarablók fejére.

Nyilttér.*

Községünkben nagy megütközést keltett az a viselkedés, amelyet folyó hó 10-én az ujonan odaérkezett segédlelkész Böde József ur tanusított. A segédlelkész, aki Bácsföldvárról érkezett községünkbe, alig egy hónapja van a plébánián, máris közbotrányt okozó cselekedettel hívja ki maga ellen a művelt emberek ítéletét. A nevezetes eset, melyben magát a segédlelkész ur kitüntette, a következő: Folyó hó 10-én a Pályi Szt. Vinczeegylet a Rózsa-féle vendéglőben jótékonycélú tánczvigalmat rendezett. A jegyváltásnál történt, hogy Szokola Illés is bejött, de jól beborozott állapotban. Ettől a boros állapottól aztán káromkodni kezdett, amikor Böde József segédlelkész ur egyszerűen neki rontott, hogy kidobja, anélkül, hogy jó szóval igyekezett volna ez embert lecsendesíteni. Sőt a részeg ember fogta könyörgésre a dolgot, így szólva: „Fő-

*) Az e rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget Szerk.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

nagyban **szivarka hüvelyekben, cigaretta papirban és papir szivarszipkáknban**

LÖW ZSIGMOND

rövidáru és szabókellékek kereskedése.

Főtér Parkas J. fűszerkereskedő üzletének átellenében.

SPORT.

Néhány szó a magyar sportról.

Alig egy évtizeddel ezelőtt a magyar sport sajtó teli volt panasszal, hogy mily keveset törődnek a magyar sport viszonyokkal a külföldön. A magyar sport eseményeket csak elvétve reprodukáltak a külföldi sport lapok. Nem is igen volt mit reprodukálni. Az országban kevés sport egyesület volt, ezek is jobbadán csak az akkoriban nagyon felkapott kerékpározással foglalkoztak. Külföldi versenyeken csak nagy ritkán szerepeltek, ott is többnyire az utolsók között.

Tudjuk, hogy ahhoz, hogy valakinek szép és izmos teste legyen, nem természetes erő hanem gyakorlat kell. Kellő training mellett minden kezdő versenyző, ha van benne önbizalom, legyőzhet egy természetes erővel megáldott atlétát.

tisztelendő ur ne bántson, majd jól viselem magamat", a segédlelkész ur azonban nem épen paphoz illő módon azt válaszolta: „itt nincs Isten, én vagyok az Isten“, ezután pedig athléta módjára elkapta az embert és ugy csapta az ajtóhoz, hogy az ajtó üvege darabokra hullott széjjel, az oda csapott ember pedig képét összevagdosta az üveggel. A hőstett megtörténte után azokkal gorombáskodott, akik ezt a dolgot helytelenítették, azt válaszolva nekik, hogy akinek nem tetszik, pereljen be, van az én apámnak száz lánccs földje, jót áll az én értem. Még csak azt kell hozzá tennünk, hogy az uri emberek, kik a bálon ott voltak, emiatt ott hagyták a bálát, amelyet a segédlelkész ur így megzavart.

Csantavéren, 1904. január 16.

Polgártársaim megbízásából:

V. I.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

Kálnoky és Simon gabonaterménykereskedő cég tudósítása.

— Január 16. —

Ma gyengébb kínálat és jobb vételkedv mellett elkelt 15000 mm. buza jól tartott áron.

Rozs szilárdult, tengeri emelkedő, zab és árpa változatlan.

A határidő-üzlet.

Ma magasabb Amerikára a határidő-üzlet, szilárdan indult és az árak emelkedtek.

Tengeri nagyobb czégek vételeire 5 fillérrel javult.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza ápr.-re	789—788	787—88
Buza okt.	769—768	767—68
Buza ápr. 1904	—	—
Rozs ápr.-re	665—664	663—64
Rozs	—	—
Rozs áprilisra	—	—
Zab ápr.-re	553—552	550—51
Zab	—	—
Zab áprilisra	—	—
Tengeri máj	—	—
Tengeri	—	—
Tengeri	—	—
Teng. máj. 1904	530—528	528—29
Repcse	—	—
repcse aug.	—	—

1421/1903. m. sz.

Hirdetmény.

A város polgármesterének 1681/1903. eln. sz. utasítása folytán közhírré teszem, hogy a városi utkaparók 1903. és 1904. évi ruha-illetményének beszerzésére f. hó 30-án d. e. 10 órakor a városi mérnöki hivatalban zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni

Szállítandó ruhamennyiség, valamint a ruhaminta-darabok a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Bánatpénz 200 korona. Szállítási határidő a jóváhagyástól számított 8 hét.

A szállítandó ruhák csak hazai anyagból készülhetnek.

Fizetés az átvételtől számított 6 hét alatt. Az átvétel két helybeli szakértő közbenjöttével történik.

Szabadkán, 1904. január hó 12-én.

Frankl István,
városi főmérnök.

Pályázat.

Szabadka sz. kir. város polgári községi iskolaszéke egy belterületi másodosztályu javadalmazással: évi egyezer korona törzsfizetés, kettőszáznegyven korona lakbér és száz korona ötvenkinti korpótlékkal, — nemkülönben az ennek betöltése által esetleg üresedésbe kerülő külterületi, évi kilencszáz korona törzsfizetéssel, száz korona ötvenkinti korpótlékkal, lakással és a fél lánccs föld hasznélvezetével kapcsolatos tanítói állásokra 1904. évi január hó 31-ig terjedő határidővel pályázatot hirdet. Csak okleveles folyamodók vétetnek figyelembe. A kellően felszerelt kérvények a fenti határnapig alulírott küldendőek.

Kelt Szabadkán, az iskolaszéknek 1903. évi december hó 31-én tartott ülésében.

Varga Károly s. k.,
iskolaszéki elnök.

27/1904. mérn. sz.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy a város belterületén a kövezett utcákon összegyűlemlő trágya és szemét utcánként, hosszabb utcáknál utszakasonként 1904. évre eladatik. Vevő tartozik a város napszámosai által összegyűjtött trágyát és szemetet saját költségén elhordatni oly időközökben, amint a seprés és a gyűjtés történik. Ajánlatok a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt fogadtatnak el.

Szabadkán, 1904. január hó 7-én.

Városi mérnöki hivatal.

Családos ember

egész családját foglalkoztatva
szép jövedelemre tehet szert.

Felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Nedves lakások szárazzá tétele

az ember legdrágább kincsének — az egészség megóvása szempontjából — elengedhetetlen szükség. **De osakis**

természetes asphalttal

érhetjük el biztosan a ozélt; minden egyéb anyag alkalmazása költséges hiábavaló kísérletezésnek bizonyul.

Megbízásokat elfogad és jótállás mellett pontosan teljesít a vidéken is:

KARSAI BERTALAN

a Magyar asfalt részvénytársaság képviselője
SZABADKÁN.

Elvállal mindenféle asfalt-burkolat készítését.

Törlesztéses kölcsönök

engedélyeztetnek földbirtokokra a **Bácskában 600 kor., 700 korona sőt 800 korona is katasztrális holdanként.**

Megvásárolt földekre a vételár háromnegyedrészre lesz megszavazva.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

Schäffer Vilmos

bankigazgató

Szegeden.

Megbízható szolid ügynökök alkalmaztatnak.

Behozatal.

 Kivitel.

Magyar, Német, Lengyelországi, valamint Prágai

HENTESÁRUK

valódi prágai és westfáliai sonkák, karmonádli, krakói kolbász, magyar és veronai szalámi, mortadella, debreczeni kolbász, paprikás szalonna, valamint mindennemű hurkakülönlegességek

Anton Zawadski

Bécs, VIII. Brestelgasse 5.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagyban.

 Kicsinyben.

Kérjük a czégre ügyelni!

Legnagyobb választék

kész férfi és gyermek ruhákban

Földes Samu és Társanál

Szabadkán

Főtér, Vermes palota.

Legolcsóbb árak az őszi idényre

Őszi gyermek öltöny ... 6 kor.
 Őszi gyermek felöltő vagy téli kabát ... 9 kor.
 Őszi férfi öltöny ... 17 kor.
 Őszi férfi felöltő, téli kabát vagy Vlszter ... 19 kor.
 Őszi uadrág, szövet ... 6 kor.
 vagy Kamgarnból, minden szín- és nagyságban. jó minőségű szövetből, felelősség mellett.

Gyors elszakadás esetén azonnal másik ruhával kicseréljük

Kérjük a czégre ügyelni!

Fogak

száj padlás nélkül és anélkül, hogy gyökerek eltávolítatnának, 3 kor.-tól. — Az általam készített és Párisban első díjat nyert fogsorokat mindenki azonnal megszokja, beszéd zavarokat nem okoz és kitűnően rág vele. Régi fogsorok átalakítatnak. Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek

GROSZMANN S.

fogtechnicai főnök, a párisi fogorvosi akad. kiállításán a kereszttel díszített aranyéremmel kitüntetve. Fogad reggel 8-tól, este 8-ig. Fogorvosi intézet: Budapest, VII. Erzsébet körút 50 I. emelet. (Royal szállóval szemben.) — Foghuzás érzéstelenítve. Tartós blombák! Szak orvosi rendelés d. e. 10—12, d. u. 5—7-ig. Vasár és ünnepnapokon is. Mérsékelt árak. Részlet fizetésre is.

Van szerencsém t. cz. szives tudomására hozni, hogy több év óta fenálló szabó üzletemet a

női ruha elkészítésre

is kiterjesztettem, e célra berendezett műhelyemben (Tompa-u. 296. „vörös ökör“ iskola mellett) elkészülnek — szakszerűleg — a legszebb női divat toilettek, angol kosztüm, díszes tavaszi és nyári ruhák stb. — Különös figyelmébe ajánlom a

női felső-kabátokat és angol ruhákat,

melyek műhelyemben

férfi szabó munkások által készülnek. Remek állásért (Paletto, Spenser vagy testhez álló) kezeskedem.

BARTH HENRIK

férfi- és női szabó

Eötvös-utca 60. szám, (Halpiacz.)

1167/1903. mérn. sz.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsának 14,901/1903. sz. határozata alapján ezennel közzhírré teszem, hogy a zombori-uti vámháznál létesítendő kerítés elkészítésének biztosítása céljából f. évi január hó 20-án d. e. 9 órakor a városi mérnöki hivatalban nyilvános szóbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Kikiáltási ár: 777 korona 91 fillér.

Bánatpénz 80 korona.

Bővebb felvilágosítások a hivatalos órák alatt a városi mérnöki hivatalban nyerhetők.

Szabadkán, 1904. január hó 14-én.

A városi mérnöki hivatal

Gáli Adolf,

városi építészmérnök.

Pályázat.

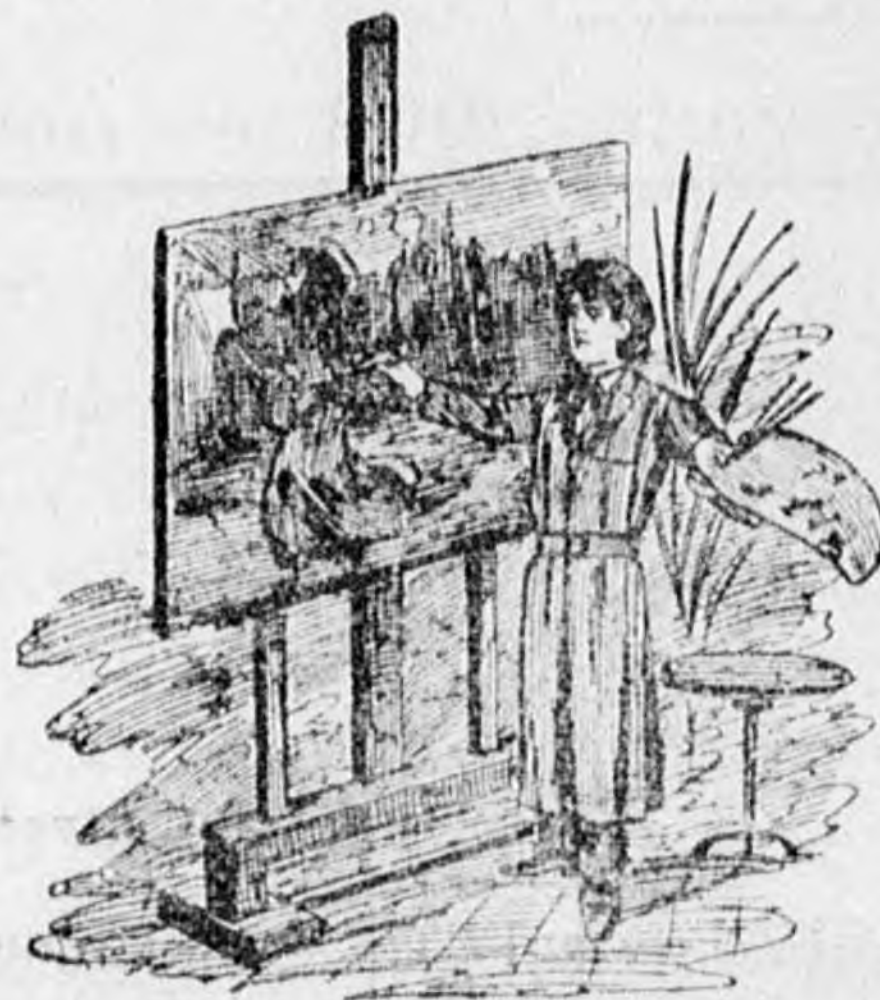
Szabadka sz. kir. város polgári községi iskolaszéke lemondás folytán megüresedett tanyai tanítói állásra 1904. évi január 31-ig terjedő záros határidővel pályázatot hirdet.

Ezen állás javadalmazása: kilencszáz korona évi törzsfizetés, lakás, fél lánca föld hasznélvezete, száz korona ötévenkinti korpótlék. Csak okleveles folyamodók vétetnek figyelembe. A kellően felszerelt kérvények alulirothoz küldendők. Megjegyeztetvén, hogy ezen állásra úgy férfi-, mint nőtanítók folyamodhatnak.

Kelt Szabadkán, 1904. évi január 11-én.

Varga Károly s. k.,
iskolaszéki elnök.

A mű festőhez czimzett egyházi szerek és festékkereskedés, mű- és iparfestészeti terem megnyitás.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a közel 20 éven át főnálló üzletemet megnagyítom és kibővítem

egyházi szer és festékkereskedéssel.

A „Műfestőhez“ czimzett kereskedésben elfogadtatnak megrendelések egyházi képfestésre, templom festésre bármely stylben; szobafestések magyar stylben; termek és szállodák modern kifestése; aranyozások, oltár-építések. szobrok polikromironása, másolások, szóval minden a műfestési és festési szakmába vágó munkák.

Előnyös beszerzési források lehetővé teszik, hogy

eredeti gyári árakban számíthatok, s így vevőimet olcsón és szolidan szolgálhatom ki.

Ajánlom továbbá a festőknek és háztulajdonosoknak legújabb találmányomat

nedves falaknak szárazsá tétele végett festés által,

mely feleslegessé tesz minden grundolást, s hulladék leválást. Ezen új találmányom

a Bátori magyar új enyv,

mely kizárólag csak nálam kapható. — 100 kiló 25 korona.

FIGYELMEZTETÉSI

Minden háziasszonynak elkerülhetetlenül szükséges. Házilag festheti mindenki ruháit fiox kelme festékekkel (törvényileg védve) Tizenöt percz alatt elkészül, függönyök, blousok, férfi ruhák festésével. — A festék minden színben kapható.

Ára egy tubusnak, mely 45 méter szövet megfestésére elegendő 85 fill. vagy 1 kor.

Bátori (Blaskovits) Mihály

műfestész Szabadkán.

Üslet: Deák-utca Jó-féle ház. Lakás: VII. kör, Erdő-utca 66. sz.

MORVAI (NOVÁK) G.

vasbeton és Rabitz munka vállalkozó, márvány mozaik és cementáru gyár.

Vasbetonból épült saját házamban, a vasuti indóházzal szemben. Telefon 238. sz.

Elvállal: vasbeton és Rabitz munkálatokat, betoncsatornázás, beton műtárgyak, nedves falak szárazsá és gránitt-terazzó munkák.

Fürdő kádak, vitzartók, vizelők, szökő kutak, facement tetők.

Nagy és állandó raktár román és portland csementből.

Nagyban és kicsinyben a házhoz szállítva legjutányosabb árak mellett.

Nagy raktár mindennemű mozaik és csement lapokból 16 színben, keramit lapok, kőagyagcsövek.

Szabadalmazott

asphalt elszigetelő lapok nedvesség ellen. Asphalt papir, stb.

A szabadkai Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

XXI-ik évi mérlegének valamint nyereség és veszteség számlájának

KIMUTATÁSA 1903. ÉVRE.

Vagyon.

Mérleg- és vagyon-számla 1903. évi december hó 31-én.

Teher.

217	Készpénz maradvány	60136 75	2	Részvénytőke	200000
218	Váltó tőreza	867312 12	233	Takarékbetétek tőke	2408425 22
227	Jelz. fek. hit. váltó	384200		f. év II. felére tők. kamat	43052
208	Jelzálog kölcsönök	828634 94	225	Tartalék alap	200000
215	Kezességi hitel kölcsönök	193745 04	187	Külön tartalék alap	24754 44
223	Folyó számla	323234 27	229	Nyugdíj alap	33158 49
226	Intézeti értékpapír 4% arany járadék névérték 135400 frt. a) 119.50	323606	212	Visszleszámitolt váltók	113670
228	Intézeti értékpapír függő kamatai	6472 87	219	Kamatok előre felvett	23771 78
101	Intézeti értékpapír Pesti h. I. takptár 4% kötv. 50.000 kor. a) 99.50	49750	178	Hitelegyleti biztosíték	282 46
228	Inézeti értékpapír függő kamatai	500	177	Betét kamatok ut, 10% adó	4454 50
220	Értékpapír és kézizálog előleg	2549 59	206	Osztalék fel nem vett	160
197	Ingatlanok	27887 80	221	Kincst. bély. díj előleg után	10
171	Hátralék kamat	30957 91	210	Kincst. bély. díj átírat után	128 28
230	Oszt. magy bank giró sz.	2053 68		Egyenleg	50676 70
224	Bélyeg előleg	1200			
179	Házbér	166			
		3102406 97			3102406 97

Veszteség.

Nyereség- és veszteség-számla 1903. év december hó 31-én.

Nyereség.

233	Takbetétek után f. év II. felére tők. kam.	43052	219	Kamatok	100504 75
231	Takarékbetétek után kifizetett kamat	5089 44	234	Késedelmi kamatok	709 46
204	Kezelési költségek	17633 24	171	Hátralék kamatok	30957 91
222	Üzleti költségek	3042 42	173	Ingatlanok árkülönbözete	1516 26
177	Betét kamatok után 10% adó	9687 45	232	Ingatlanok jövedelme	3489 12
214	Adó	12348 44	228	Intézeti értékpapírok jövedelme	5562 19
179	Házbér	2000	207	Kölcsönös segély szövetkezet	1406
75	Kincst. bély. díj oszt. után	128	117	Kétes követelések	700
216	Napi bizt. díjak	1188			
	Igazgatósági és felügyelő bizottsági javaslat a tiszta haszon felosztására:				
	Igazgató jutaléka ... 3%	1370 40			
	Helyettes igazgató jutaléka ... 2%	913 60			
	Igazgatóság jutaléka ... 2%	913 60			
	Felügyelő bizottság jutaléka ... 2%	913 60			
	Tisztviselők jutaléka ... 3%	1370 40			
	Nyugdíj alap jutaléka ... 2%	913 60			
	Kétes követelések leírására	4996 80			
	Külön tartalék alap	7284 70			
	16% minden 200 koronás részv. után	32000			
		50676 70			
		144845 69			144845 69

Szabadkán, 1903. évi december hó 31-én.

Gyelmis s. k.
igazgató.Regényi s. k.
h. igazgató.Csajkás s. k.
főkönyvelő.Berkes s. k.
pénztárnok.

Alulírott felügyelő bizottság ezen mérleg és vagyonkimutatást megvizsgálván, azt az intézeti számadások, fő és mellékkönyvekkel történt összegegyeztetés után mindenben megegyezőnek találta.

Szabadkán, 1904. évi január hó 14-én.

Brenner József s. k. h. elnök. Sztojkovics D. s. k. Dr. Blau L. s. k. Dr. Kertész S. s. k. Hubert H. s. k. Dr. Vojnics D. s. k.

MEGHIVÓ.

A SZABADKAI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPENZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1904. évi február hó 2-án délelőtt 9 órakor az intézet helyiségében évi rendes

K Ö Z G Y Ű L É S T

tart, melyre a t. részvényeseket ez uton is meghívja.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az 1903-ik évi üzleteredményről való igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentés.
2. A számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása, az igazgatóság és felügyelő bizottság, valamint a tisztviselői kar-felmentése.
3. 22 rendes, 5 pótigazgatósági, valamint 3 felügyelő bizottsági tag megválasztása.
4. Netáni indítványok.

Az igazgatóság.

Nyomatott a kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.